

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 658/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ivetou Lenčేశovou, advokátkou, Farská 50, Nitra, proti uzneseniu Krajskej prokuratúry v Trenčine č. k. 20Kv 41/24/3300-192 z 5. júna 2025, upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/3 Pz 23/25/1000 z 3. septembra 2025 a postupmi, ktoré predchádzali ich vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením krajskej prokuratúry č. k. 20Kv 41/24/3300-192 z 5. júna 2025 (ďalej len „uznesenie krajskej prokuratúry“), upovedomením generálnej prokuratúry č. k. IV/3 Pz 23/25/1000 z 3. septembra 2025 (ďalej len „upovedomenie generálnej prokuratúry“) a postupmi, ktoré predchádzali ich vydaniu. Navrhuje uznesenie krajskej prokuratúry zrušiť a vec jej vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu finančné zadosťučinenie 10 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, jednotky finančnej polície, expozitúry Stred pod ČVS: PPZ-121/UBOK-FP-ST-2024 z 31. januára 2025 (ďalej aj „uznesenie o vznesení obvinenia“) podľa § 199 ods. 1 a 2 Trestného poriadku začal trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku sťažovateľovi (okrem iných) vzniesol obvinenie pre pokračovací zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 2 písm. c) a d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona (v bode 1, 2, 3, 4 a 5)

a pokračovací zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 2 písm. c) a d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona (v bode 6, 7, 8, 9 a 10).

3. Vyšetrovateľ ministerstva vnútra, prezídia Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, jednotky finančnej polície, expozitúry Stred pod ČVS: PPZ-121/UBOK-FP-ST-2024 vydal opravné uznesenie z 21. februára 2025 (ďalej len „opravné uznesenie“), ktorým opravil uznesenie o vznesení obvinenia (okrem iného) tým spôsobom, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre pokračovací prečin skrátenie dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona (v bode 1, 2, 3, 4 a 5) a pokračovací prečin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona (v bode 6, 7, 8, 9 a 10).

4. Podaním vyšetrovateľa z 2. mája 2025 vo veci zmeny právnej kvalifikácie bolo sťažovateľovi oznámené, že v zmysle § 206 ods. 6 Trestného poriadku budú skutky, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie, v ďalšom konaní posudzované ako zločin založenie, zosnovanie a podporovanie zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: PPZ-138/NKA-ST4-2021 z 24. novembra 2021) a jeden pokračovací prečin skrátenie dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 2 písm. c) a d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

5. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažovateľ (ako aj iné osoby) podal sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor krajskej prokuratúry uznesením č. k. 20Kv 41/24/3300-192 z 5. júna 2025 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

6. Sťažovateľ doručil 15. júla 2025 generálnej prokuratúre návrh na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku (ďalej len „návrh“) v trestnej veci evidovanej na krajskej prokuratúre pod sp. zn. 20Kv 41/24/3300, ktorým žiadal o zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia v znení jeho opravného uznesenia, ako aj uznesenia krajskej prokuratúry o zamietnutí jeho sťažnosti podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia.

7. Generálna prokuratúra upovedomím sp. zn. IV/3 Pz 23/25/1000 z 3. septembra 2025 sťažovateľovi podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku oznámila, že nevyhovela sťažovateľovmu návrhu, keďže vo veci nezistila tvrdené, ako ani iné porušenie zákona namietanými právoplatnými rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní ani im predchádzajúcim postupom, a teda ani dôvody na ich zrušenie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajskej prokuratúry túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) pokynom prokurátora o potrebe úpravy právnej kvalifikácie skutkov, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie, došlo k porušeniu § 122 ods. 10 a § 87 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. Účelom tejto zmeny bolo zabrániť zastaveniu trestného stíhania sťažovateľa v dôsledku premlčania prvého pokračovacieho prečinu (aplikačná prax nepovažuje časové obdobie spravidla šiestich mesiacov a viac medzi jednotlivými čiastkovými útokmi za časovú súvislosť na účely uplatnenia právnej kvalifikácie pokračovacieho trestného činu);

b) prokurátor, ktorý vydal pokyn na zmenu právnej kvalifikácie v neprospech sťažovateľa (na vydanie opravného uznesenia) mal byť vylúčený z rozhodovania o jeho sťažnosti podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Keďže sa tak nestalo, došlo k porušeniu § 31 ods. 3 tretej vety Trestného poriadku.

9. Vo vzťahu k upovedomeniu generálnej prokuratúry sťažovateľ argumentuje, že generálna prokuratúra mu neposkytla právnu ochranu a nenapravila pochybenie krajskej prokuratúry. Tvrdí, že upovedomenie generálnej prokuratúry je nelogické, rozporné a arbitrárne, keďže v jeho odôvodnení prokurátor generálnej prokuratúry síce uznal, že krajský prokurátor vydal pokyn na preraktovanú zmenu právnej kvalifikácie, že znemožnil uplatnenie inštitútu premlčania a následne sám rozhodoval v sťažnostnom konaní o otázke premlčania, ale takým postupom podľa generálnej prokuratúry nedošlo k porušeniu zákona, keďže krajský prokurátor vo veci rozhodoval s časovým odstupom po vznesení obvinenia.

10. Sťažovateľ namieta, že popísaný postup odporuje namietanému právu, ktoré garantuje dvojinštančnosť postupu medzi „*dvoma rôznymi autoritami, ktoré sú vo vzťahu nadriadenosti a podriadenosti*“. V prípade, ak jedna autorita dá podriadenej osobe pokyn ako postupovať vo veci, aby nedošlo k premlčaniu trestného stíhania a následne sama rozhoduje o námietke premlčania, nebolo by možné také rozhodnutie podrobiť kvalitatívnej kontrole bez ohľadu na časový odstup od udelenia pokynu (rovnaká osoba rozhodla o pokyne aj o následkoch takého svojho pokynu).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie práva (podľa bodu 1 tohto uznesenia) uznesením krajskej prokuratúry o zamietnutí jeho sťažnosti podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia v znení jeho opravného uznesenia a upovedomením generálnej prokuratúry o nevyhovení sťažovateľovmu návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku (vrátane postupov, ktoré predchádzali ich vydaniu).

III.1. K namietanému porušeniu práva uznesením krajskej prokuratúry a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

12. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

13. Sťažovateľ sa mohol brániť proti uzneseniu krajskej prokuratúry podaním návrhu podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. Tento návrh aj podal, domáhal sa ním zrušenia uznesenia krajskej prokuratúry vrátane opravného uznesenia a bol posúdený v upovedomení generálnej prokuratúry. Tento právny prostriedok mohol viesť k zrušeniu ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry. Právomoc generálnej prokuratúry tak vo vzťahu k uzneseniu krajskej prokuratúry predchádzala právomoci ústavného súdu. V dôsledku uvedeného bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z.

o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci.

14. K predmetnej časti ústavnej sťažnosti ústavný súd dopĺňa, že sťažovateľ predložil ústavnému súdu plnomocenstvo na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom explicitne „len“ vo veci/proti generálnej prokuratúre, a teda nie aj krajskej prokuratúre, ktorú označuje za porušovateľa ním namietaného práva v samotnom návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite ústavnej sťažnosti. V nadväznosti na výsledok konania ústavný súd nepristúpil v danej veci k odstraňovaniu uvedeného nedostatku. Predmetný postup zvolil z dôvodu procesnej ekonomie, keďže ani jeho prípadné odstránenie by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o ústavnej sťažnosti, ako je uvedené v tejto časti uznesenia (bod 13).

III.2. K namietanému porušeniu práva upovedomením generálnej prokuratúry a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

15. K porušeniu sťažovateľom namietaného práva upovedomením generálnej prokuratúry malo dôjsť v dôsledku jej arbitrárnych záverov. Tie mali spočívať v absencii logickej odpovede na sťažnostné námietky týkajúce sa uskutočnenej zmeny právnej kvalifikácie skutkov a potreby vylúčenia prokurátora krajskej prokuratúry z rozhodovacieho procesu (o sťažnosti podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia) z dôvodu, že vo veci vydal pokyn na zmenu tejto právnej kvalifikácie (absencia dvojinštančného konania).

16. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Vo vzťahu k právomoci ústavného súdu podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu napadnuté upovedomenie generálneho prokurátora, ktorým nevyhovelo návrhu sťažovateľa na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, ústavný súd poukazuje na svoju už ustálenú rozhodovaciu činnosť, v ktorej predstavil základné ústavnoprávne východiská, ktoré je nevyhnutné zobrať na zreteľ pri prieskume podstaty vznesenia obvinenia v prípravnom konaní zo strany obvinených. V tejto súvislosti vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 212/2022 zdôraznil, že právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavná sťažnosť má byť podávaná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušeniu ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je

a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

18. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti/právomoci ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

19. Vo všeobecnosti možno uviesť, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému a prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po eventuálnom podaní obžaloby) ako obžalovanému právne účinným spôsobom namietat' porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou vrátane nimi označených práv (m. m. I. ÚS 107/2022). Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého dielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku (m. m. I. ÚS 756/2016, I. ÚS 619/2016, IV. ÚS 612/2018, II. ÚS 355/2022).

20. Ústavný súd dopĺňa, že možné porušenie základného práva na inú právnu ochranu, ktoré patrí obvinenému v predsúdnom trestnom konaní (ako aj porušenie s dotknutým právom ostatných vecne súvisiacich základných práv), je v reťazci subsidiarity preskúmané (okrem samotného predsúdneho konania, kde je jeho garantom prokurátor) prostredníctvom korekčných procesných mechanizmov v súdnom konaní (teda využitím práva na súdnu ochranu), keď k uznaniu viny zo spáchania trestného činu môže dôjsť len súdom. Taká právomoc predchádza právomoci ústavného súdu s výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými (ani v naostatok uvedenom prípade by však prieskum ústavného súdu zásadne nemal zasahovať do podstaty vzneseného obvinenia, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, resp. neboli vyčerpané zákonné prostriedky priznané obvinenému zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd). Ústavný súd totiž v trestnom konaní nenahrádza procesné postavenie prokurátora, sudcu pre prípravné konanie ani všeobecného súdu v trestnoprocesnej inštančnej postupnosti rozhodovania súdov (m. m. IV. ÚS 80/2022). Už konštatované východiská sú pritom aktuálne aj vo vzťahu k ústavnému prieskumu upovedomenia generálneho prokurátora vydaného v zmysle § 365 ods. 1 Trestného poriadku, pokiaľ sa sťažovateľ domáha vecného prieskumu dôvodnosti vznesenia obvinenia v trestnom konaní.

21. V tejto súvislosti ústavný súd akcentuje, že mu v tomto štádiu trestného konania neprináleží vyjadrovať sa k právnej podstate skutočností, na podklade ktorých bolo postupom podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť a dôvodnosť. Uvedené spravidla patrí do právomoci orgánov činných v trestnom konaní a následne v prípade podania obžaloby všeobecných súdov a ústavný súd by si tak predčasným vstupom do hodnotenia týchto okolností atrahoval ich zákonnú právomoc a deformoval tak ústavný systém ochrany základných práv a slobôd v trestnom konaní.

22. V kontexte uvedených skutočností však nie je možné vylúčiť možnosť, že návrh toho-ktorého obvineného na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku a jeho vybavenie zo strany generálneho prokurátora môže byť za určitých špecifických okolností predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu (napr. ak sa takým návrhom generálny prokurátor odmietne zaoberať bez zákonného dôvodu, pri zle vyhodnotenej lehote na podanie návrhu v zmysle § 364 Trestného poriadku zo strany generálneho prokurátora či absencii akéhokoľvek odôvodnenia upovedomenia generálneho prokurátora pozn.), aj v takom prípade však zostávajú aktuálne už uvedené východiská, v zmysle ktorých tak nebude možné túto právomoc ústavného súdu z dôvodu princípu subsidiarity uplatniť smerom k preskúmaniu dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestnej činnosti či postupu orgánov činných v trestnom konaní v tomto smere.

23. Vo vzťahu k napadnutému upovedomeniu generálneho prokurátora ústavný súd v okolnostiach predbežne prerokovanej veci neidentifikoval v bode 22 tohto uznesenia definovaný postup. Navyše uvádza, že generálny prokurátor si povinnosť vo vzťahu k návrhu sťažovateľa na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, t. j. povinnosť zákonom ustanoveným postupom sa takýmto návrhom riadne zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyzrozumieť, splnil, keď návrh preskúmal, vyhodnotil (v upovedomení neabsentuje odôvodnenie, pozn.) a svoje závery sťažovateľovi oznámil, čo sám nepopiera.

24. V zmysle už uvedených dôvodov a v nadväznosti na popísané východiská ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, keďže v tomto štádiu trestného konania nemá právomoc na jej prerokovanie.

25. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu